

Kovacsics, Horváth Ignác kadéttársaival s több lelkes fiatal társaikkal, magyar önmivélő kört s olvasó társaságot alakítottak, a mi a cs. kir. katonaság körében akkor hallatlan merényletnek tartott s fegyelmi vizsgálatot, elcsukást és szigorú ítéletet vont maga után. Gál Sándor azonban, ki tartózkodóbb magaviselete által társai közül előnyösen vált ki, vizsgálati fogságának büntetésül betudása mellett fölmentetett s ezredéhez visszatért, a hol a kadét-iskola egyik osztályában, mint ritka képzettségű fiatal ember, a történelem, hadi földrajz és szolgálati szabályzatok előadásával bizott meg s a törtenelmet — mint kedvező tárgyat — oly erélylen s a vorschrift határain tulmenő terjedelemben adta elő, hogy e miatt újabb megbízást vont magára. Mindamellett 1842-ben már hadnagygyá nevezetett ki. De főleg aztán nem is birt vergődni s beleunván a várakozásba, nyugalmaztatta magát s kilépett a szolgálatból.

Ily helyzetben érte az 1848-diki fordulat. S ő az első szabadsághírek hallatára Pestre sietett, hogy szolgálatát — katonai ismereteit s szervezői képességét — a magyar honvédség megalakításánál a magyar kormányának ajánlja föl. Azon kezdte, hogy a katonai szolgálati-, s vezénykönyveket az alakuló nemzetiség számára magyarul dolgozza ki s ezzel a magyar katonai irodalom úttörője lön.

A reakció fölütvén fejét, az ország déli része a szerbek által fölgyújtva lángban állt; Erdélyben az oláh határoróktól lánghoz lehetne válni; a szebeni hadparancsnokság nem volt megbízható; egyedül a székely határor- ezredre s általában a fegyveres székelysége lehetett számítani. A Batthyány-kormány hazafias fölívást intézett a székelyekhez, s ennek közöttök elterjesztésére s a székelységnek önvédelmére és a haza védelmére szállítására két fiatal honvédtisztet választott ki: Klapka Györgyöt, kinek később oly nevezetes szerep jutott a függetlenségi harcban és Gál Sándort, ki ezalatt szintén a honvédségbe állván, ott főhadnagysá csakhamar kapitány lön.

A két fiatal ember jól megfelelt föladatainak. Május 23-án már Maros-Vásárhelyt vették; onnan Udvarhelyszékre, onnan Erdővidéken át Háromszékre mentek. Mindenütt népgyűléseket tartottak s lelkes beszédekkel buzdították a lakosságot a magyar alkotmány és szabadság védelmére, s a lázadó ráczok ellen önkényeseket toboroztak, kik a Szeged alatti gyülekező táborba induljanak.

A lelkes fölívás nem maradt siker nélkül, de a későbbi események bebizonyították, hogy a székely otthon, saját tűzhelye és területe védelmében a leghősebb s valóban páratlan katona.

Az alvidéki rácz lázadás nem maradt magában. A reakció hadai az egész országot előzölötték; Erdély menthetetlenül elveszettnek látszott. A székelység elszigetelve, elvágyva minden közlekedéstől. Puchner megadásra szólította fel Háromszéket, s a nem engedelmességek ellen erős csapatot küldte báró Heydtét. Az ellenállást Gál Sándor, kit a nép őrnagynak kiáltott ki, szervezte és oly sikerrel, hogy a támadás visszaveretett s Háromszék fentartotta magát, míg Bem föllepése s ritka hadi szerencséje egészen új fordulatot adott a hadjáratnak. Erdélyi fölshabadította s a székelyeket is magához vonva, belőlök legjobb s legkedvesebb katonáit képezte. Gál Sándor a hadjárat végeig részt vett a küzdelemben s ezredesség emelkedett; de tettei részletes előadása a történelem körébe tartozik.

Másik arcképünk, sajátos vonásaival, egy kivételes életpályá érdekös hősét tünteti elénk. Gál Sándor — írja róla Jakab Elek, említett könyvében — conscriptus székely határor fia

volt; született 1814. november 30-án; atyja István előbb köz-tüzér, később Bereczk-város tanácsosa s főjegyzője. Gimnáziumot végzett s 17 éves korában a II. székely gyalogezredbe soroztatott, hol 1839-ig szolgált. Akkor, kérésére, a károlyfehérvári várát őrző tüzérsapathoz tétetett át. Oly kedve és hajlama volt a tüzérséghez, hogy 1838-ban maga erején fa ágyút készített s azzal lövöldözött; de magas katonai képzettsége nem levén, és tisztí iskolát nem végezvén, káplárságnál főleg nem emelkedhetett. Kiszolgálván katonakötelezettsége idejét, 1840-ben önkéntes szolgálatra jelentkezett, és pedig Pesten, az 5. tüzérezredhez. Itt elsajátította a német nyelvet, könyveket olvasott, katonai s vegyszertani s technikai ismereteket szerzett. Két évet töltött itt; de midőn kérélmre, hogy a tüzérhadtesthez (Bombardier-Corps) helyeztessék át, nem teljesítették, elkeseredve ment haza, látva, hogy tiszté nem lehet soha, s a német hadseregben előmenetele nincs.

Az 1848-ki fordulat elvonultságban, a világgal meghasonlott kedélyvel érte Gál Sándor. De mikor novemberben Gál Sándor társai és Berde Mózs, mint kormánybiztos, az ellenállást szervezni kezdték: Gál Sándor egyszerre előlépett, hogy ő majd ágyút önt, a mi nélkül az ellentállás ugy is lehetetlen. Eleinte kineveték. Hogy tudna egy volt káplár ágyút önteni? De önbizalma bizalmat öntött az emberekbe, kezdtek hinni, hogy tudna ágyút önteni, csak hogy nincs hozzávalója. Ő pedig haza ment, eladta kis birtokát, érc anyagot vett s két kis hatfontos ágyút öntött s a magát szervező had-esapathoz beállított vele. Mindjárt próbát tettek; Gál Sándor maga irányzott lövegeivel, s az ágyúk, ugy mint a tüzér, kiállták a próbát. Képzeltetlen a lelkesedés, mely e sikerült kísérleteket fogadta s a volt tüzérkáplár egyszerre ünnepeit hőse volt Háromszéknek. A tornyokból a harangokat leszedték s a Gál Sándor érc-öntő műhelyébe vitték, hogy mint kész ágyúk jöjenek ki onnan.

De az ágyúkhoz löpor is kellett. Löporgyár azonban nem volt; de volt kén Kovásznán, salétrom Torján, szén Kézdi-Vásárhelyt. Gál Sándor tehát löporgyárt is állított, mely mindjárt fémháza löpor tőrt szolgáltatni naponként, utóbb még többet is. Még csak gyutacs kellett a puskákhoz. Gál Sándor ahhoz is értett s a kézdívásárhelyi gyógyszerész, Gabriányi, segítségével gyutacsgyárt is állított föl.

A híressé vált embert Kossuth magához hivatta Debreczenbe; tüzéroragnagynak s a székely tüzérség főparancsnokának nevezte ki, az ágyúöntés nagyobb mértékben folytathatására 60,000 forintot bocsátott rendelkezésére. Ettől kezdve a kézdívásárhelyi ágyúöntő-, löpor- és gyutacs-gyár még nagyobb és rendszeresebb tevékenységet fejthetett ki. Gál Sándor volt annak a lelke. Alkalmas embereket vett maga mellé, betanította azokat, még a gyermekeknek is hasznát vette a gyutacs-készítésnél; a gyári személyzetet nem tanult, de ügyes mesteremberekből állította össze; a bádogost megtanította, hogy készítse a kartácskannát, a lakatost, mikép csinálja az ágyuemelő srótot, a kereknek megmagyarázta a Lafetta-kereknek tengely-szerkezetét, a szijgyártónak a lovas ágyú nyeregpárna-ját, a tüzéreknek hogy készítsék a töltényt, gyutacsot, kartácsot, granátot, tüzpöppentyűt. Ő volt mester és legény; ügyelt az ojtosi, gimnési, tömösi szorosokra, a védművekre és elő-örökszerekre, a félenkeket batorította, mindenütt ott termett a hol baj adta elő magát vagy reá szükség volt. Néha egy nap egész Háromszéket bejárta, tanított, magyarázott, fegyelmre szoktatta az utonez népet. Néha műhelyéből a lár-

madob csatára hívta — s mikor az ellenséget megverték, ismét visszatért műhelyébe.

Ilyen ember volt Gál Sándor. Ilyen emberek teremtettek akkor — mint a mondavilág régi korszakában.

Az isten is szép halált engedett neki. Mikor a muszkabetörés Háromszéket is előzölötte, Gál Sándor, július 2-án az uzoni csatában, mikor épen ágyujával irányzana, golyótól érve, ágyujára borulva vértett el....

Gál Sándor pedig, hogy vele végezzünk, a seregből azt az elszánt egy pár száz embert, a kit összeszedhetett, csatarendbe állította s megvédelmezte velők a Csikszékbe vezető szorost, hogy a muszkák a seregnek oda visszavonuló romjai után ne nyomulhassanak....

Ilyen emberek teremtettek akkor....

—d—r—

VÁRADI JÓSKA.

Székely népballada.*

Tüzet fúj a pej paripa,

Ugy vágtat egy tiszt úr rajta.

„Hová megyen hadnagy uram?“

„Lovagolok édes fiam!“

„Ez sem igaz hadnagy uram.

A ki megyen lovagolni,

Egy-két legényt viszen az csak.

Itt pedig van tizenkettő,

Ki kijedet kisérgeti.“

„Egy pajtásom bujdokol itt,

Azt indultam megkeresni;

Nagyt vetett urak ellen,

De én hozom a kegyelmet.

Nem tudod-e, merre leve?

Váradi az igaz neve.“

„Hogyne tudnám, hogyne tudnám!

Ott a falu felső végén

Lakik az ő violája,

Leghamarabb ott találja.“

Pásztor legény uton marad,

Hadnagy uram tovább halad.

A kicsi ház ott fejeedik;

Abban lakik Rofajiné,

A Váradi szeretője,

Most is ott vagyon mellette.

„Szép jó estét Rofajiné!“

„„Adjon isten, vitéz uram!““

„Udvarodon van-e vállu?“

Ihatnék a kis pej lovam.“

„Ha ihatnék, megittatom,

Ha ehetnék, abrakolom.““

Megy a hadnagy a szobába,

Váradi ott megtalálja...“

„Add meg magad, te gazember!“

A katonák megrohanják,

Kezét, lábát, megvasazzák.

Hát ez a fa miféle fa?

Hogy egy betű sincsen rajta!?

Ez a fa biz' afféle fa:

Váradi akasz-zák rajta.

Ifjak, lányok, ügyjeltek,

A németnek ne higyjetek!

Mert a német csúfít teszen,

Akasztófa alá viszen.

(Benedek Elek és Sebasi Jób gyűjteményéből.)

JÁMBOR BENCZE NÉGY ÉVSZAKA.

— Zola Emil elbeszélése után. —

I. A tavasz.

Vidám sietséggel köszöntött be ma reggel öt óra tájban a nap a kis szobába, mely nagy-

* Hogy e népballada az újabb, sőt legújabb időből való, tárgyán azófolthatatlan bizonyítja. Váradi Jóska az ötvenes évek azon mozgalmának volt egyik részese és áldozata, mely a székelységet megragadta volt s melynek a marosvásárhelyi vértanúk: Török, Gál és Horváth Károly is áldozatul estek. A balladában előadott tény, hogy Váradi Rafáimánél fogott ott el, és pedig esellel, szintén igaz. S mindamellett a ballada egészen az ő-székely balladák módjában van alkotva s verselésé is hasonló azokhoz. Akár a nép ajkán termett, akár literatúrás ember műve, mindenképp becses adalék. Szerk.

bátyámnál, Lázár apónál, a kis Kökényes falu lelkipásztoránál az én kis otthonom vala. Széles meleg sugára rá sütött lehunyt szempiláimra, s fölébredtem a teljes napvilágnál.

A fehérre meszelt szobácskafehérfa butorival oly otthonias vidámságban mosolygott. Oda ültem az ablakhoz s kitekintettem a Körösre, melynek széles vize a völgy sötét zöldjén keresztül tört magának utat. Űde reggeli szellő legyezte arezomat s a folyó az ő halk pocsogásával, a szellőben meg-megzuduló fák, ugy tetstet, mintha hivatgatnának.

Kinyitottam az ajtót esendesen. Hogy kijuthassak a szabadba, nagybátyám szobáján kellett keresztül mennem. Lábujjhegyen, félve lopóztam, nehogy nehéz csizmam kopogása fölzarvarja a jámbor öreget, kinek arca még az álom mámorában mosolygott. Reszkettem, hogy a kis templom harangja megcsendül az angelusra. A jó öreg néhány nap óta minde-nütt a sarkamban volt, szomorú, kissé boszus arczával. Ha most fölébred, bizonyosan nem enged meg, hogy lemenjek a folyó partjára s ott elrejtőzzem a fűzfák között, Boriskára, a szép sugár barna leánykára lesve, ki az ébredő tavaszszal egész egy másik tavaszt kelesztett szivemben.

De az én bátyóm mélyen aludta az igazak álmát. Egy pillanatig fölébredt bennem a lelkiismeret, hogy nem szép tőlem így rászédnem e jó öreg embert s tolvajmódra ellopóznom tőle. Önkénytelen megállottam s beletekintettem abba a becsületre, tisztas arczába, melyet a rajta álmában előmlő nyugalom még szelidebbé, barátságosabbá tevé. Gyöngéd hálával emlékeztem vissza arra a napra, midőn kézen fogva kivezetett abból a hideg, pusztá házikóból, melyből csak az imént vitték ki anyám koporsóját. Szeretettel teljes gondoskodásából, atyai jó indulatából, bölcs tanácsaiból mennyit pazarolt rám azóta! Lelke, szíve minden, de minden kincsét adta ide nekem.

Ugy kínált valami, hogy szólítsam meg:

— Kejl föl, édes jó bátyám, kejl föl! Jer, tegyünk egy kis sétát ott a lombos uton, a mit te ugy szeretsz, lenn a Körös partján. A friss levegő, a hajnali napfény föl fog üdíteni. Meglátod, mily pompás étvágygyal térünk majd haza.

De hát Boriska, a ki majd lejön a víz partjára hajnalpiros kis kendőjével, — hát azt ne is lássam?! Ha bátyám velem lesz, nem fogom láthatni, mert le kellene sütnöm a szememet... Mennyivel jobb lenne ott a fűzesben, elnyújtózva a puha fűben! Valami édes bágyadság ömlött el minden tagomra s gondolatra, s lassan, vigyázó léptekkel, lélekzetemet is visszafojtva, eljutottam az ajtóig. Lementem a tornász lejtőjén s kifutottam a májusi reggel langyos levegőjébe, mint egy bolond.

Az ég boltja hófehér volt a láthatáron, rendkívül finom kékes és rózsaszín árnyalatokkal bemosódva. A halvány nap, mint valami ezüst lámpa, hinté alá sugáresőjét a Körösre. És a folyó, széles, bágyadt lomhasággal hőmpolygett hullámain a vörhenyes homokon egyik partjától a másikig. Ugy este felé, messze, messze, alacsony halmok hosszu láncza rajzolta be violaszín körvonalait az ég azurjába.

Tíz esztendeje látogattam e csöndes, elrejtőzött zugot. Hányszor várt itt reám az én Lázár bátyám, hogy majd latin órát ad nekem. Erővel azt akarta a jámbor öreg, tudós legyek. Én én? Ott esatangoltam a Körös tulsó partján, madárfészek szedtem s földedeztem egy-egy kunhalom, melyen még nem jártam az előtt. Hazatérve volt aztán nemulass: bátyám szidott, hogy a latint mind elfelejttem, hogy elszakítottam a nadrágot. Szegény öregnek még a háta is

borsózott bele, mikor észre vette, hogy néha bizony a bőröm is föl van horzsolva egy kicsit.

Enyém volt az egész völgy, az én elvitáhatatlan tulajdonom. Lábammal hódítottam meg magannak. És ezt a folyónak, ezt a két mértföldnyi darabját, oh mennyire tudtam szeretni! Mennyire ismertük egymást mi ketten! Tudtam a víz minden szeszélyét, ismertem haragját, szeretetét, óráról órára változó arczulatát...

Ma reggel, midőn megjelentem a folyó szélén, szinte elkápráztatott kedves tiszta vize. Az én Körösöm nem mosolygott még ily vidám arczal reám soha. Sebesen zuhantam a fűz-lombokon keresztül le egy kis tisztásra, a hol a nap széles sugaraklőtt bocsátott alá a fekete fűre. Itt leheveredtem, szememet az ágak között a keskeny gyalogösvényre szegezve, melyen az én kis angyalom jönni szokott.

— Csak te aludjál, jó bátyó! — gondolám.

Végig nyultam a lány mohateritőn. A nap szelid melegével sütötte hátamat, míg mellem, a fűbe mélyedve, friss és nedves hűvösséget érzett.

Néztél e már a fűbe valaha, ugy jó közelről, szemeidet a gyepek szálaicskáira szegezve?.. Mialatt Boriskára vártam, kiváncsian fűrkészttem át egy kicsi zombékokat. Egész kis világot találtam bensejében. Utakat zsák-utezákat, nyilvános téreket, egész városokat láttam benne. Fekének ott volt egy széles fekete padló, a mult őszszel lehullott levelek szomorun korhadó szőnyege. Ebből emelkedtek ki a vékony száraz, ezerféle csinos görbületben: omladozó oszlopépítmények, templomok, szűz erdőségek. Két sovány kis bogár mozgott e végtelen kis mindenségben; bizonyosan eltevétezték szegények a nagy tömkelegben, mint két árva gyermek, mert egyik oszlopárnoktól a másikhoz futottak, egyik utczából ki, a másikba be, remegve, nyugtalanul...

E pillanatban föltekinttem s megpillantam az ösvény magaslátán az én Boriskámat, a mint megemelt fehér kis szoknyája a fekete földek között előcsillant. Fölismertem kék virágos barna karton ruháját. Még mélyebben furakodtam alá a fűbe; éreztem, a szívem miként veri mellem az a földet. Tűz áradt el minden tagomra, nem éreztem többé, hogy a harmat hűvös.

A kis leány virgócz lépésekkel haladt az ösvényen alá. Szoknyája ide-oda lobogott a szélben, néha a földet legyintve. Majd elnyeltem a szememmel sugár jegenye természetét, s büszke tartása, ártatlan bája egészen megzavart. Hogy én itt lesek rá a fűzfák alatt, nem is sejtette szegény. Elfulgatlan gondtalansággal haladt, nem törődve a szélllel, mely ruhája szegélyét kissé föllebbentette.

Most nem láttam semmi egyebet, sem a Köröst, sem a fűzet, sem az égből ezüst fehérjét. Egy a völgygel se gondoltam e pillanatban, rá nézve az is megszűnt az én régi jó barátomnak lenni, — öröme, bánata mindegy volt most nekem. Mit bántam én játszótársaimat, a sima tarka kavicsot, mit a fák himbáló lombjait? A folyó ebben a pillanatban elapadhat fölőlem, eszembe se jut, hogy meggyászoljam.

És a tavasz... a gondolatnak egy kis parányával se tördöttem most vele! Horjda el napját, mely hátam melegíti, virágát, ragyogását, egész májusi reggelét: én azért itt maradok, hogy egészen elmerüljek az én Boriskám látásában, a mint aláléjt az ösvényen észháborító módra lebegő ruhájában. Boriska foglalta el most a szivemben az egész völgy helyét, Boriska volt az én tavaszom. Még soha életemben nem beszéltem vele. Mind a ketten elpirultunk fulig,

mikor először megpillantottuk egymást Lázár apó kis templomában. Esküt mertem volna akkor rá tenni, hogy ő gyűlöl engem.

Most a barázdabillegetéssel cseveg. Űden gyöngyöző kacagása egész hozzám hallik, belevegyülve a Körös halk mormolásába. Most a partra ér, aláhaljik, hogy összefogott kis tenyere öblében egy kis vizet merítsen. De a part magas, Boriska megisklik, s már-már belecsuszlik a vízbe, ha hirtelen meg nem kapaszkodik a magas fűben.

A vér jégge fagyott testemben. Fölpattantam, mint az aczélrugó s minden félelem, szégyenkezés és pirulás nélkül rohantam a fiatal lánykához. Ű felénk meglepetéssel tekintett reám, aztán elmosolyodott. Én pedig... lehajoltam, nem gondolva vele, hogy alábukhatom. Ujjaimat szorosan együvé szorítva, sikerül merítő kanállá fogni össze a kezemet s kiemeltem a folyóból annyi vizet, a mennyi belefér. Aztán megkínáltam Boriskát az újmódi csészével, hogy igyék.

A barázdabillegető elshant mellettkünk és kacagott. A kis leány zavarba jött, nem mert hozzá nyulni a szivesen kínált vízhez. Habozott s félig félre fordítá fejcskáját. Végre elszánta magát s vigyázva érinté ajkával ujjam hegyét. De soká habozott, az alatt minden viz kifolyt a tenyeremből. S most a kis jóság elkezdett kacagni, egész gyermekké lett s én jól láttam, hogy félig-meddig kinevet.

Én olyan ostobának éreztem magamat az alatt. Most újra lehajoltam s most már mind a két tenyeremet összefogva merítettem vizet s odavittem Boriskának. A leánya ivott s én éreztem az ő meleg csókját, mely ujjaim hegyén kezdődve, végig futott két karomra s ott valahol a mellem közepén megállt, minden erembe tüzet kergetve onnan.

— Te csak aludj, jó öreg! — mondtam magamban.

S mi alatt ezt mondtam, egyszerre ott láttam magam mellett valami árnyék felét s arra felé fordulva, ott áll előttem az én Lázár bátyám. Néhány lépésnyiről aggodalmasan jártatta tekintetét rajtam és Boriskán. Fekete talárja fehérnek tünt föl a verőfényben. Tekintében ott volt a néma szemrehányás, melynek láttára csaknem sirva fakadtam.

Boriskát is remület szállta meg. Vörös lett egész a nyakáig s csak ennyit hebegett: „Köszönöm, köszönöm!“ és azzal tova lebbent. Én, vizes kezemet törölgetve, zavartan, mozdulatlan álltam ott bátyám előtt.

A tisztas öreg, találja egyik csücskét föl emelve, egymásba font karokkal tekintett a lányka után, a ki vissza se nézve többé, siető léptekkel távozott az uton, a merre jött. Mikor már eltűnt a sövény mögött, bátyám felém fordítá arczát, melyen olyan szomorú mosoly ült, hogy a szívem elfacsarodott belé.

— Bencez, — monda, — jöjj velem a farsorba. A reggeli még ugy se kész. Még egész felőrá várhatunk odáig.

Ő ment elől, nehéz lépéseivel kerülgetve a harmatos fűbokrokat. Talárjának egyik vége halk susogással húzódtott az apró kavicson. Hóna alatt ott volt a breviárium. De minden reggeli olvasmányát ma elfeledte s lecsüggesztett föl, álmódzva, egyetlen szót nem szólva haladt ott előttem.

Hallgatása malomkö gyanánt feküdt lelkelem. Hisz máskor oly szivesen elcsevegett velem. Minden lépésnél nyugtalanabb lettem. Bizonyosan látta, hogy Boriskát megittam a tenyeremből. Micsoda látvány lehetett ez ő rá nézve, boldog Isten! A fiatal leány az ő nevető biboros arczával, megcsókolja az én ujjam hegyét, én pedig lábujjhegyre állva feléje hajlom

SZENT-PÉTERVÁRI KÉPEK.

A MELAJA-SADOVAJA-UTCZA, HOL AZ AKNÁT FÖLFEDEZTÉK.

A CZÁR A RAVATALON. (A KÉZCSÓKOLÁS.)

SZENT-PÉTERVÁRI KÉPEK.

OLTÁR AZON A HELYEN, A HOL A CZÁRT MEGÖLTÉK.

A CZÁR HOLTTESTÉNEK ÁTSZÁLLÍTÁSA A PÉTER-PÁL-ERŐD TEMPLOMÁBA.

alódi angol és francia illatszerek

u. m. Ess. Bouquet, Cl. pre. Reseda, Jockey Club, Musc (Mousz), Jasmin, Fleurs de Mai (Gyöngyvirág), Millefleurs, New mown Hay (friss széna), Opoponax, Rose, Ylang-Ylang, Violette de Parme, White Rose, Spring Flowers, Jacinthe, Fleur d'Orange, Heliotrope, Patschonly, Ejkiralyne, Maréchal, Cyclamen stb.

Eredeti nagy üveg á 2 frt 30 kr. kis 1 20. RAFFRAICHISSEUR (illatfreskítő) 1 frt és 1 frt 50.

Levélbelleg is megrendelhetők: SVAR CZ FRIDERIKA illatszertárában Budapest, városházter 9. Árjegyzék kívánatra ingyen — bérmentve.

Az általános magyar municipalis hitelintézet

1881. évi ápril 20-dik napján d. e. 11 órakor sajtó helyiségekben (Budapest, VI., sugárút 46. sz. a.)

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. ez. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Ezen közgyűlés tárgyai a következők:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentéseinek, valamint az 1880. üzleti év számadásának és az azokon alapuló mérleg tervezetének előterjesztése.

2. Az évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és határozathozatala a nyereség felosztása tárgyában.

3. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.

4. A felügyelőbizottság tagjainak egy évre való megválasztása és díjainak meghatározása.

Azon t. ez. részvényesek, kik ezen közgyűlésen jogukat gyakorolni kívánják, felhívotnak, hogy részvényeiket vagy az intézet pénztáránál Budapesten, VI. sugárút 46. sz. a. vagy a Franko-osztrák banknál felszámolás alatt Bécsben (I. Heggasse 1.) vagy pedig von Erlanger et Söhne bankháznál M'm Frankfurtban f. é. 1881. évi április hó 1 től 13-ig bezárólag számítható határidő alatt, mindenkor délelőtt 9—12 óra közt, letétmentényezni sziveskedjenek. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése és az ezen utóbbi bizottság által megvizsgált számadások és a mérleg, fent kijelölt megvizsgálás-letétmentényezési helyeken 1881. április 12-től fogva a t. ez. részvényesek rendelkezésére bocsátotnak.

Budapest, 1881. március 31 én. Az igazgatóság.

GANTS-JOUVIN

Seul Dépôt 6382 CHEZ M. VERTÉSSY SÁNDOR Kristóffér 8. Vente aux prix de fabrique.

Hallatlan olcsó elárusítás!!!

A nagy égés miatt Pensylvaniában

most érkezett

3648 vég különféle vászon- és asztalnemű.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like '5000 db. téli slipaz', '5000 db. satin nyakkendő', etc.

Kapható

SCHILLER L., Sz.-Fehérvárott.

Vidéki rendelmények azonnal és legpontosabban eszközöltenek. 6383

Felhívás aláírásra 4000 darab negyed tiszai sorsjegyre.

Evenként 3 huzás 1890-ig.

Legközelebbi huzás f. é. május 15-én, egy negyedsorsjegyre a főnyeremény 25,000 ft kamatozás 4% névérték után.

A magy. leszámítoló és pénzváltóbank Budapest, vonatkozással a m. kir. kereskedelmi miniszteriumnak a magy. kir. pénzügyminiszteriummal egyetértéssel kibocsátott 1881. február 2-án 3445. sz. a. kelt helybenhagyó határozatára, az 1880. évben a Tisza és mellékfolyói szabályozására és Szeged város felépítése céljából kibocsátott 4% díj-kölcsön negyedsorsjegyéről szóló részlet-jegyeket bocsájt ki, melyek eszerint

negyed tiszai sorsjegyek.

A részletjegyek határozatai alapján minden vevő tulajdonjogot szerez az abban megjelölt tiszai sorsjegy nevére, és mindazon pénzeszegekre, melyek az illető tiszai sorsjegy után kamat és díj fejében kifizetésre kerülnek jogosítva van.

Az összegek inkassóját a részletjegy tulajdonosok számára az alólt bank eszközli díjmentesen. Ez a részletjegy tulajdonosok helyett letétben átveszi az eredeti sorsjegyet és az mindenkor a részletjegy előmutatása mellett megtekinthető, valamint az arról kibocsájtott négy részletjegy visszaadása mellett díjmentesen átvehető. A következők összehasonlítás mutatja, hogy egy az évi huzások száma, a főnyeremény összege, a nyeremények adómentessége kamatozás tekintetében a negyed tiszai sorsjegyek mellett oly előnyök mutatkoznak, hogy azok megvásárlása különös tekintettel azok biztonságára igen ajánlatos.

Aláírás megnyitása!

Alólt magyar leszámítoló és váltóbank ezennel aláírást nyit 4000 db. negyed tiszai sorsjegyre 30frtnyi árban darabja után.

Az aláírás tart f. é. ápril 4-től 12-ig.

Szabadságában áll az aláírónak vagy egy negyed sorsjegyet az egész összeg befizetése mellett azonnal átvenni, vagy 10 frtnyi felpénz mellett ideiglenesen nyugta mellett a hátrajárkos 20 frtot minden kamat nélkül f. é. május 10-ig megfizetni, és csak azután az eredeti negyedsorsjegyet átvenni.

Table with 9 columns: Sorsjegy neve, Évenki hány huzás, A főnyeremény összege o. é., Adó levonása a nyeremény kiértékelésénél %, Kamat %, Ez időszakrai árfolyam illetve vételár, and Folyó kamattal.

Magyar leszámítoló és pénzváltóbank Budapest, Dorottya-utca 8. sz.

Megrendelések utánvét mellett teljesítettek. 6407

A wildungeni természetes ásványvizek

A György-Viktor s az Ilona-forrásból, azelőtt savanykút és sóskútának nevezve, jelesnek bizonyultak vöröszegénység, sápkór, máhszenv, nyákfolyások, mell-, gyomor- és bélhurutnál, legkülönböbben pedig a húgyvezeték betegségeinél (vese-, hólyag-, hurut, hólyaggyulladás, hólyag aranyér, fűvénnyel és kőbajoknál stb.) és ajánlatnak minden orvosi tekintélytől. Már 1854-ben mondja Taubermannus T. a wildungeni ásványvizekről: Enyhítik a vesé és hólyag fájdalmait, elvezetik a fővénnyt, s elhajtják a visszatartott vizeletet, segítenek a fájdalmas vizeletnél, még ott is, hol az vérért vagy genyvel jár — Wichmann tanár Ueber die Wirkungen der mineralischen Wässer, (Hannover 1767) mondja: Nem ismerek vizet, mely diuretikus (vizelethajtó) hatásában a wildungenihez hasonló lenne. Különös hatással bír az elválasztó szervek betegségeiben; mint valódi különlegesség tekinthető azonban a kőbajokban. — Dr. Osann E. tanár (Darstellung der bekannten Heilquellen, Berlin 1832) mondja: A húgyvezeték idült betegségeinél fővénnyel és kőbajoknál, elnyálkásodásnál hólyaggyulladásnál, a mirigyek bajainál eltérő arányról a vizelethajtó és nyákfeloldó wildungeni vizet a legjobb sikerrel használta, így kiált föl: «Dicsőség és hála a Mindenhatóknak, kik nekünk a pompás ajándékot, a wildungeni gyógyforrást adák! Lebert, tudor (Zemssen's Handbuch der speciellen Pathologie und Therapie, 9. kötet, II. fele) így szól: «A legjelesebb ásványvizek közé idült hólyaghurut esetében, a wildungeni víz tartozik». — «Mindazon ásványvizek közt azonban a wildungeni Ilona-kút vitta ki az első rangot. — «A wildungeni sós (Ilona) kút meglehetősen alkalmas fővénnyel a hólyaghurut minden fajtára, melyek az ingerlékenység és petyhüdtég közti fokozatot különböző csoportok között a számos egyén különfélesége szerint kitöltik. (Klinische Balneologie, Dittich G. L. tanár, München, 1862). — Tudakozódásokat a wildungeni fürdő iránt, valamint lakásoknak megrendelését a fürdő-lakház és a Europäische Hof-ban — mindkettő közel a fő forráshoz — elfogad. 6396

A wildungeni ásványforrás - részvénnytársaság felügyelősége a wildungeni fürdőben.

Huzás ápril 15-én! magyar ígérvények 3%-os földhitel-sorsjegyre 50,000 ft főnyeremény csak 1 frt és 50 kr. bélyeg. Lóry J., Budapest, hatvani utca 17.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG évi 12 frt... Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: éves ár 8 frt... Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: éves ár 6 frt...

16-ik szám 1881. BUDAPEST, ÁPRILIS 17. XXVIII. évfolyam.

IHÁSZ DÁNIEL.

(1813—1881.)

COLLEGO AL BARACCONE csöndes lakásának halottja van. Kossuth elvesztette leghebbe barátját. Száműzött társa nincsen többé, hanem meggazdagodott számára az idegen föld temetője ismét egy újabb sírral.

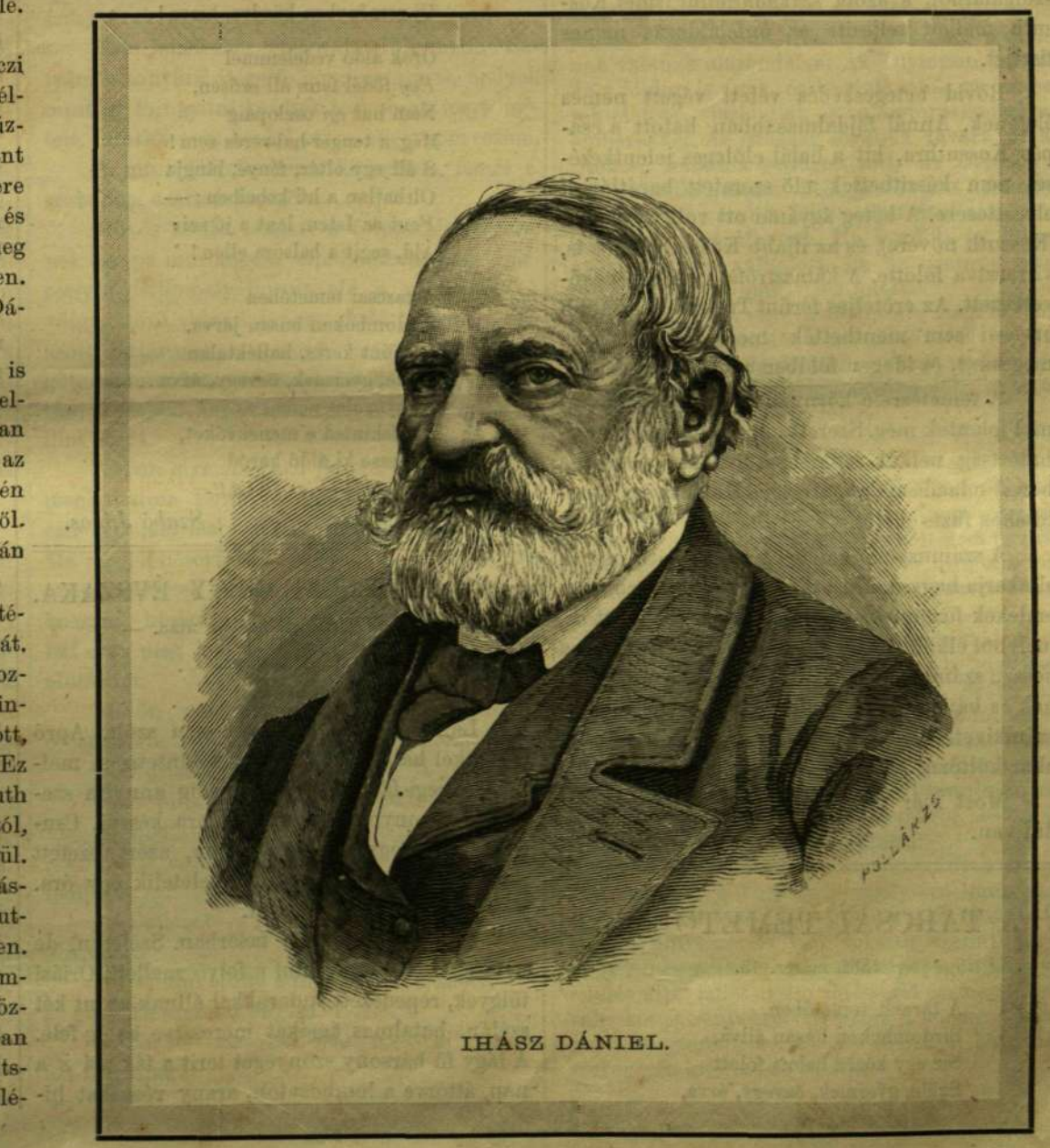
Ihász Dániel a bujdosás kezdetétől követte Kossuthot mindenfelé, Törökországba, Kis-Ázsiába, Angliába, Olaszországba, mindenütt. Egymás mellett folyt le az ő életük 1849. szomorny óra. Csak két ízben hagyta el a rövid időre Kossuthot. Egyszer az olaszországi magyar legió szervezésekor 1859-ben, másszor meg 1867-ben, midőn családi ügyekben hazajött, de nemsokára ismét visszasietett Kossuth mellé. Az ő oldalánál halt meg e hó 10-én.

Méltán hasonlítják őt a bujdosó Rákóczi hű Mikeséhez. A hű ragaszkodás legszebb példaképei közé tartozik. A nagy nemzeti küzdelmet végig harcizva vitézül, soha sem kívánt elszakadni attól, ki e nagy küzdelmek vezére volt. Azokból a nevezetes időköl, a dicső és fájó emlékeken kívül, ez a hű szív maradt meg Kossuthnak. A legutolsó — az ő közelében. Még az egyetlen harezos a táborból: Ihász Dániel ezredes.

Ihász a szabadságharc alatt talán nem is érintkezett Kossuthal. Az erdélyi harcizterén teljesítette kötelességét, folytonosan a táborban volt, s ott szerette meg az őrnagyit, majd meg az alezredesi rangot, a katonai érdemjelt, vérezvén Piski alatt három sebből, Naszódnál egyből. Ezredessé az olasz király tette, s e rangja után 3000 franknyi érdíjat húzott.

A száműzetés első idejében Bem kíséretéhez tartozott. Mikor Bem az izlamra tért át, megvált tőle. Azokkal együtt, kik nem változtattak vallást, őt is Kis-Ázsiába, Kiutahiába internálták. Ama huszonhat tiszt közé tartozott, kik Kossuth kíséretét és környezetét tették. Ez időben Asbóth Sándor alezredes volt Kossuth hadsegéde. Asbóth nemsokára elvált Kossuthtól, ki ekkor Ihászt vette maga mellé hadsegédül. Csak a halál választotta el őket azután egymástól. Az amerikai, az angolországi fényes körutban Ihász mindig háttérbe húzódott, szerényen. De a legbizalmas embere ő lett a nagy száműzötteknek. Az angolországi zajos jelenetek közben mindig Ihász volt az, ki csöndes utjaiban elkísérte, a paddingtoni lakásból a Regentsparkba, a fő szárnyasai közé, melyeket zsemleivel etettek, vagy máshová.

Soha sem igyekezett Kossuth politikai titkaiba avatkozni, soha sem állt elő tanácsaival, nem igyekezett körén kívül fekvő dolgokban befolyást gyakorolni. Kossuth azonban mindent közölt vele és véleményét is kívánta tudni, de Ihász rendesen kitért a válaszszaal. Azt mondta, hogy ő nem politikus. Azonban jó emberismerete volt. Egyeses lelke, őszintesége, rendkívüli becsületessége rögtön fölérezte, ha valakiben hiányzottak e tulajdonok, s az ilyeneket igyekezett távol tartani Kossuthtól, vagy figyelmeztette rájuk. Barátja és őrzője volt Kossuthnak. Midőn Kossuth a baracconei magányban csillagászattal és fűvészzel foglalkozott: «csak képzeld — írta volt Ihász gr. Teleki Sándornak — az öreg ur kedvéért csillagász és botanikus lett belőlem.» A baracconei magányban együtt laktak. Ihásznak egy külön kis épülete volt ott, ugyanazon a telken. Kossuth látogatói jól ismerik e szerény lakot, és nem feledhetik el a kedves öreg urat, azt a törül metszett magyar embert, minőket ma már csak megszülten lehet találni, s annyira ritkák kezdenek lenni. Ihászon a sok viszontagság, a folytonos külföldi élet nem változtatta meg a magyar embert külsőségeiben sem. Magáról nem szeretett beszélni. Katonaviselt embernél ritkaság, hogy csatáit ne emle

IHÁSZ DÁNIEL.